

Gecombineerd onderzoek van de maag en dikke darm

Duodenoscopie en coloscopie
Vorbereiding met Picoprep

Inhoud

Inleiding	4
Vorbereiding	4
Eigen medicijngebruik	4
Bloedverdunners	4
Ijzertabletten	5
Uw afspraak	5
Instructies gebruik laxemiddel	6
Waar moet u voor het darmonderzoek op letten?	7
☐ Maag- en darmonderzoek in de ochtend	7
2 dagen voor het onderzoek:	7
1 dag voor het onderzoek:	7
Dag van het onderzoek:	7
☐ Maag- en darmonderzoek in de middag	8
2 dagen voor het onderzoek:	8
1 dag voor het onderzoek:	8
Dag van het onderzoek:	8
Bereiden Picoprep	9
Snelheid van werking	9
Heldere vloeistoffen	9
Dag van de onderzoeken	10
Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?	10
Vorbereiding op de afdeling	10
De onderzoeken	10
Maagonderzoek	10
Darmonderzoek	10
Poliepen verwijderen of weefsel wegnemen	11
Sedatie	11

Voorwaarden sedatie	11
Na het onderzoek	12
Mogelijke complicaties	12
De uitslag	13
Klachten na ontslag	13
Vragen	13
Bijlage	14
Instructie alleen voor diabeten	14

Uw behandelend arts heeft met u een onderzoek van de maag (gastroscoopie) en dikke darm (coloscopie) afgesproken. Dit onderzoek wordt door een maag-darm-leverarts of een internist uitgevoerd en beoordeeld. In deze folder kunt u lezen wat de onderzoeken inhouden en hoe deze verlopen.

Bij een gastroscoopie (maagonderzoek) worden de slokdarm, de maag en twaalfvingerige darm van binnen bekeken en kunnen mogelijke slijmvliesafwijkingen worden vastgesteld. Voor het onderzoek wordt gebruik gemaakt van een endoscoop: een flexibele slang, waarin zich een bestuurbare kijker bevindt. Het onderzoek kan onplezierig zijn, maar is niet pijnlijk en duurt 3-5 minuten.

Bij een coloscopie wordt de dikke darm van de binnenkant bekeken en kunnen mogelijke afwijkingen worden vastgesteld. Bij het onderzoek wordt tevens gebruik gemaakt van een endoscoop. De arts brengt deze endoscoop in via de anus. De beelden die de camera maakt worden op een monitor gelijktijdig weergegeven en door de arts beoordeeld. Als het nodig is kunnen tijdens het onderzoek met de endoscoop kleine stukjes weefsel (biopten) worden weggenomen of poliepen worden verwijderd. Dit is niet pijnlijk.

Vorbereiding

Eigen medicijngebruik

Het is van belang dat uw behandelend arts weet, welke medicijnen u gebruikt. Bij gebruik van de onderstaande medicijnen, dient u het volgende te doen.

Bloedverduunners

- Acetylsalicylzuur, NSAID en clopidogrel kunt u gewoon doorgebruiken.
- Gebruikt u Ascal in combinatie met Clopidogrel (Plavix®), Dypiridamol (Persantin®), Ticagrelor (Brilique®), Prasugrel (Efient®)? Stop dan met deze medicijnen 7 dagen vóór het onderzoek. Als u Clopidogrel (Plavix®), Dypiridamol (Persantin®), Ticagrelor (Brilique®), Prasugrel (Efient®) als enige bloedverdunner gebruikt, kunt u deze gewoon doorgebruiken.
- Bij NOAC zoals Dabigatran (Pradaxa®), Rivaroxaban (Xarelto®), Apixaban (Eliquis®), Edoxaban (Lixiana®) stopt u minimaal 48 uur vóór het onderzoek met het innemen van het medicijn. Start weer met de medicijnen minimaal 24 uur na het darmonderzoek.
- Coumarine-derivaten (acenocoumarol/fenprocoumon) kunt u gewoon doorgebruiken. Neem 2 dagen voor het onderzoek eenmalig om 18.00

uur 's avonds Vitamine K druppels in (10 mg). Het recept voor vitamine K krijgt u mee van de arts.

IJzertabletten

Ferrofumaraat, ferogradumet of losferron: stop met deze medicijnen vijf dagen voor het onderzoek.

Uw afspraak

Dit onderzoek vindt plaats op de functieafdeling maag-darm-leverziekten, vleugel B, 1ste verdieping, bestemming 104.

U wordt verwacht op:

Datum onderzoek:.....

Onderzoekstijd.....

Tijd aanwezig:

Mocht u verhinderd zijn, dan wordt u verzocht dit zo spoedig mogelijk te melden.

Instructies gebruik laxeermiddel

Picoprep is een laxeermiddel dat wordt gebruikt om de darmen schoon en leeg te maken. Picoprep heeft een sinaasappelsmaak en bevat geen suiker.

Net als bij andere medicijnen, wordt bij aflevering van Picoprep een bijsluiter bijgevoegd. De instructies zoals in de bijsluiter van de fabrikant staan, wijken hier en daar af van de instructies in deze folder. Wij verzoeken u dringend **alleen** de instructies van **deze ziekenhuisfolder** te volgen.

Ter voorbereiding op het darmonderzoek heeft u een recept voor Bisacodyl en Picoprep meegekregen (*en een recept voor vitamine K indien u bloedverdunnende middelen gebruikt, die gecontroleerd worden door de trombosedienst*). Bisacodyl en Picoprep zijn middelen waarmee u vooraf uw darmen grondig kunt legen.

Dit is nodig, omdat het onderzoek anders niet mogelijk is. Wanneer de darm goed leeg en schoon is, verloopt het onderzoek vaak vlot en kan een juiste diagnose worden gesteld. Wanneer de dikke darm nog vies is, kan de arts belangrijke zaken, waaronder poliepen missen. Voor het slagen van het onderzoek is het belangrijk dat u probeert 4 liter heldere vloeistof te drinken (zie voorbeelden op blz. 6). Veel drinken voorkomt klachten als misselijkheid, overgeven en hoofdpijn. Soms kan het prettig zijn de huid rond de anus wat in te vetten, om irritatie van de anus als gevolg van de frequente stoelgang te voorkomen.

Het darmonderzoek kan op twee momenten plaatsvinden. In de ochtend of in de middag. Omdat de voorbereiding een grote rol speelt bij dit onderzoek is het belangrijk om de instructies goed op te volgen.

Waar moet u voor het darmonderzoek op letten?

□ Maag- en darmonderzoek in de ochtend

2 dagen voor het onderzoek:

Eet geen brood met pitjes/zaden (onder andere volkorenbrood). Eet ook geen fruit met pitjes (onder andere kiwi's, druiven, aardbeien). Deze pitjes kunnen namelijk de endoscoop verstoppen.

1 dag voor het onderzoek:

- ontbijt en lunch, eet daarna niets meer, drink alleen heldere vloeistoffen
- neem om 16.00 uur twee tabletten Bisacodyl 5 mg met een slokje water. Bisacodyl is een laxeermiddel.
- neem om 19.00 uur het eerste zakje Picoprep in
- drink hierna 2 liter heldere vloeistoffen binnen 3 uur

Dag van het onderzoek:

- neem 5 uur voor het onderzoek het tweede zakje Picoprep in (zie tabel *Tijdstip darmonderzoek ochtend* voor precieze tijd)
- drink daarna nogmaals 2 liter heldere vloeistoffen in 2 uur, daarna stopt u met drinken. 3 uur voor het onderzoek drinkt u dus ook niets meer.

Tijdstip darm onderzoek	Inname 1^e zakje dag voor het onderzoek	Inname 2de zakje dag van het onderzoek
10.00 uur	19.00 uur	05.00 uur
10.30 uur	19.00 uur	05.30 uur
11.00 uur	19.00 uur	06.00 uur
11.30 uur	19.00 uur	06.30 uur
12.00 uur	19.00 uur	07.00 uur

□ Maag- en darmonderzoek in de middag

2 dagen voor het onderzoek:

Eet geen brood met pitjes/zaden (onder andere volkorenbrood). Eet ook geen fruit met pitjes (onder andere kiwi's, druiven, aardbeien). Deze pitjes kunnen namelijk de endoscoop verstoppen.

1 dag voor het onderzoek:

- ontbijt en lunch, eet daarna niets meer, drink alleen heldere vloeistoffen
- neem om 16.00 uur twee tabletten Bisacodyl 5 mg met een slokje water. Bisacodyl is een laxeermiddel
- neem om 20.00 uur het eerste zakje Picoprep in
- drink hierna 2 liter heldere vloeistoffen binnen 3 uur

Dag van het onderzoek:

- neem 5 uur voor het onderzoek het tweede zakje Picoprep in (zie tabel *Tijdstip darmonderzoek middag* voor precieze tijd)
- drink daarna nogmaals 2 liter heldere vloeistoffen in 2 uur, daarna stopt u met drinken, 3 uur voor het onderzoek drinkt u dus ook niets meer.

Tijdstip darm onderzoek	Inname 1^e zakje 1 dag voor het onderzoek	Inname 2de zakje dag van het onderzoek
13.00 uur	20.00 uur	08.00 uur
13.30 uur	20.00 uur	08.30 uur
14.00 uur	20.00 uur	09.00 uur
14.30 uur	20.00 uur	09.30 uur
15.00 uur	20.00 uur	10.00 uur
15.30 uur	20.00 uur	10.30 uur
16.00 uur	20.00 uur	11.00 uur

Bereiden Picoprep

Elke verpakking Picoprep bevat 2 zakjes.

1. Vul een glas met 150 ml koud water.
2. Leeg de inhoud van 1 zakje in het glas.
3. Roer 2-3 minuten totdat de oplossing niet meer bruist en geheel is opgelost en drink daarna het glas in 1 keer leeg.
4. Drink na het zakje 2 liter heldere vloeistof in 2-3 uur.

Snelheid van werking

Diarree ontstaat over het algemeen minimaal 2 tot 3,5 uur na inname van het eerste dosis.

Heldere vloeistoffen

Voorbeelden heldere vloeistoffen: water, thee, koffie zonder melk, heldere soep, vruchtensap zonder vruchtvlees, heldere, niet-alcoholische dranken. Extra suiker kunt u nemen in de vorm van waterijsjes of tabletjes druivensuiker.

Wilt u *géén* koolzuurhoudende dranken drinken?

**Heeft u diabetes mellitus (suikerziekte)
U vindt extra instructie over de voorbereiding in de
bijlage op bladzijde 14.**

Dag van de onderzoeken

Wij adviseren u om een familielid of bekende mee te nemen naar het onderzoek.

Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?

Neem voor de zekerheid schoon ondergoed mee.

Vorbereiding op de afdeling

U wordt op de afdeling ontvangen door een endoscopie-verpleegkundige.

Deze begeleidt u tijdens het onderzoek.

Als u een kunstgebit of plaatje hebt, moet u dit uit doen.

U krijgt een bijtring tussen uw tanden.

Er wordt u gevraagd onderkleding en schoenen uit te doen. Vervolgens wordt u gevraagd op uw linkerzijde op de onderzoekstafel te gaan liggen.

De onderzoeken

De onderzoeken worden uitgevoerd door een specialist (niet altijd uw behandelend arts).

Maagonderzoek

Voor het inbrengen wordt een glijmiddel op de endoscoop aangebracht. De endoscoop wordt via de mond en de keel in de slokdarm geschoven. Als reactie op dit inbrengen kunt u kok- of braakneigingen krijgen. Dit is normaal. De luchtwegen blijven vrij en u kunt gewoon ademen.

Na het inbrengen blaast de arts via de slang lucht in uw maag. Zo kan het slijmvlies worden geïnspecteerd. U kunt last krijgen van boeren en wat speekselvloed: belangrijk is dat u dit niet doorslikt, maar uit de mond laat lopen.

Darmonderzoek

Vóór het inbrengen van de endoscoop wordt deze ingesmeerd met een glijmiddel. De endoscoop wordt vervolgens via de anus in de darm gebracht. Na het inbrengen wordt via de scoop water of lucht in uw darm geblazen. Zo kan het slijmvlies beter worden geïnspecteerd. Het inblazen van lucht kan soms pijn veroorzaken.

Poliepen verwijderen of weefsel wegnemen

Als tijdens de coloscopie afwijkingen worden gezien, is mogelijk dat de arts besluit om tijdens het onderzoek stukjes slijmvlies weg te nemen voor verder microscopisch onderzoek. Eventueel kunnen tijdens de procedure poliepen worden verwijderd. Ook dit gebeurt via de ingebrachte sloop.

Beide procedures zijn niet pijnlijk. Wel is er een kleine kans op complicaties.

- *Een poliep verwijderen.*
De arts legt een metaal draadje als een lus om de poliep heen. Bij kleine poliepen kan de steel van de poliep op die manier doorgesneden worden. De arts kan ook een zwakke elektrische stroom door het metaal draadje leiden. De steel van de poliep wordt zo doorgebrand.
- *Een stukje weefsel uit de darmwand wegnemen (biopsie).*
De arts kan stukjes weefsel wegnemen voor verder onderzoek.

In een laboratorium wordt het weefsel of de poliep onderzocht. Er wordt gekeken of het om onrustige cellen of om darmkanker gaat. Ook kunnen ziektes zoals de ziekte van Crohn, colitis ulcerosa of andere darmontstekingen vastgesteld worden.

Sedatie

In sommige gevallen kan in overleg met de arts een kortwerkend slaapmiddel worden toegediend. Het doel van sedatie is dat u wat slaperig wordt, zodat het onderzoek voor u minder belastend is. Het is dus geen narcose.

Voorwaarden sedatie

Gezien eerder genoemde effecten van het slaapmiddel is het **alleen mogelijk** slaapmedicatie te krijgen als aan het volgende is **voldaan**.

- **Een volwassene komt u ophalen op de functie-afdeling MDL en brengt u met de auto naar huis.**
- Het telefoonnummer van uw begeleider moet bij aanvang van het onderzoek doorgegeven worden aan de verpleegkundige die de patiënt begeleidt en moet bereikbaar zijn (gedurende de tijd dat u op onze afdeling bent).
- Op de afgesproken tijd meldt uw begeleider zich bij de balie van de B vleugel, 1ste verdieping, bestemming 104. Het is de bedoeling dat uw begeleider een rolstoel meeneemt (deze staan bij de hoofdingang). Om de rolstoel te gebruiken is een euromunt nodig.

Zodra u wakker bent, wordt uw begeleider geroepen door de verpleegkundige van de uitslaapkamer.

Na het onderzoek

Na het onderzoek kunt u last hebben van darmkramp en winderigheid.

Als het onderzoek is afgelopen en u heeft geen slaap-medicatie gehad, mag u direct naar huis. U kunt gewoon eten en drinken.

Heeft u sedatie gehad tijdens het onderzoek? Dan gaat u eerst naar de uitslaapkamer. Hier wordt u, gedurende 45 minuten, door een verpleegkundige bewaakt. Als u goed wakker bent, kunt u naar huis. Het is *niet toegestaan* om na toegediende slaapmedicatie alleen naar huis te gaan en gedurende deze dag deel te nemen aan het verkeer. U dient te zorgen voor begeleiding die u naar huis brengt.

Bovendien is het gebruik van alcohol ongewenst, omdat alcohol het effect van het nog in het bloed circulerende slaapmiddel weer kan verhogen.

Mogelijke complicaties

Zoals bij elke medische ingreep kunnen bij een coloscopie complicaties voorkomen. De kans op een complicatie neemt toe als de arts tijdens het onderzoek een poliep of stukje weefsel weghaalt. Gemiddeld komen er bij 2 op de 1.000 coloscopieën complicaties voor.

De meest voorkomende complicatie is een bloeding. De bloeding kan direct na het onderzoek optreden, maar ook in de eerste week na het onderzoek. De arts kan de bloeding vrijwel altijd stoppen tijdens dezelfde of een nieuwe coloscopie.

Een zeldzame, maar zeer ernstige complicatie is een darmperforatie. Dit is een gaatje of scheurtje in de wand van de darm. Ontlasting kan op dat moment in de buikholte terecht komen. Hierdoor kan een buikvliesontsteking ontstaan. Dit is een gevaarlijke situatie, waarbij vaak een spoedoperatie nodig is.

De uitslag

De uitslag van het onderzoek gaat naar uw behandelend arts. Deze heeft de uitslag binnen 3 werkdagen. Indien er weefselonderzoek wordt gedaan, duurt dit minimaal 5 werkdagen.

Klachten na ontslag

Indien u na ontslag thuis klachten krijgt, zoals hevige buikpijn of verliest u fors bloed neem dan direct *tijdens kantooruren* contact op met de functieafdeling MDL-ziekten, (0318) 43 43 45.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de spoedeisende hulp, (0318) 43 58 05. Vraag dan naar de dienstdoende arts-assistent MDL.

Vragen

Heeft u voor of na het onderzoek vragen, dan kunt u deze altijd stellen aan de medewerkers van de functieafdeling MDL-ziekten, (0318) 43 43 45.

Bijlage

Instructie alleen voor diabetes

voor patiënten met diabetes mellitus zijn er de volgende richtlijnen.

- *Als u tabletten gebruikt:*
Neem de ochtend van het onderzoek geen diabetes tabletten in.
- *Als u 1x daags insuline (bijvoorbeeld Insulatard, Humuline NPH, Levemir of Lantus) gebruikt:*
Spuut de avond vóór het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering insuline. Als u gewend bent de langwerkende insuline in de ochtend te spuiten dan spuit u de ochtend van het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering.
- *Als u 2x daags insuline (Novomix of Humuline mix) gebruikt:*
Spuut de ochtend van het onderzoek geen insuline. Zodra u na het onderzoek weer een maaltijd (lunch) gebruikt, spuit u de helft van de gebruikelijke ochtenddosering insuline. 's Avond kunt u gewoon de gebruikelijke dosering insuline spuiten.
- *Als u kortwerkende insuline (bijvoorbeeld NovoRapid, Humalog of Apidra) in combinatie met langwerkende insuline gebruikt:*
Spuut de avond vóór het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering langwerkende insuline. Als u gewend bent de langwerkende insuline in de ochtend te spuiten dan spuit u de ochtend van het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering. U moet de ochtend van het onderzoek nuchter zijn en spuit dan geen kortwerkende insuline. Zodra u na het onderzoek weer een maaltijd (lunch) gebruikt, spuit u de gebruikelijke hoeveelheid kortwerkende insuline.
- *Als u een insulinepomp heeft:*
De basaalstand ongewijzigd laten. Als uw bloedsuiker echter te veel daalt kunt u een tijdelijke basaalstand instellen (bijvoorbeeld 50% of 70%). De ochtend van het onderzoek moet u nuchter zijn en bolust u niet. Zodra u na het onderzoek weer gaat eten kunt u weer bolussen voor de maaltijd zoals gebruikelijk.

Als u zelf thuis uw bloedsuikerwaarde kunt bepalen, is het verstandig deze de ochtend van het onderzoek te controleren. Indien u een hypo (= lage bloedsuikerwaarde) heeft kunt u 5 tot 7 tabletten druivensuiker nemen. Bij vragen of twijfels heeft u over de (dosering van) de diabetesmedicatie kunt u contact opnemen met uw arts of diabetes verpleegkundige.